

DesignMat

Kvadratiske matricer, invers matrix, determinant

Preben Alsholm

Uge 5 Forår 2010

Kvadratiske
matricer, invers
matrix,
determinant

Invers matrix I
Invers matrix II,
Algoritmen
Invers matrix II

Determinanter

Permutationer I
Permutationer II
Definition af
determinant

Determinanter:
Eksempler

Determinant af
triangulær matrix

Rækkeoperationernes
virkning på
determinanten

Sætninger om
determinanten

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .
- ▶ Hvis kun $CA = I$, siger man, at A har en venstreinvert C .

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .
- ▶ Hvis kun $CA = I$, siger man, at A har en venstreinvert C .
- ▶ Hvis A har en invers, er den entydigt bestemt: Antag, at $AC_1 = I$ og $C_2A = I$. Så gælder

$$C_2 = C_2I = C_2(AC_1) = (C_2A)C_1 = IC_1 = C_1$$

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .
- ▶ Hvis kun $CA = I$, siger man, at A har en venstreinvert C .
- ▶ Hvis A har en invers, er den entydigt bestemt: Antag, at $AC_1 = I$ og $C_2A = I$. Så gælder

$$C_2 = C_2I = C_2(AC_1) = (C_2A)C_1 = IC_1 = C_1$$

- ▶ Den inverse af A betegnes med A^{-1} .

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .
- ▶ Hvis kun $CA = I$, siger man, at A har en venstreinvert C .
- ▶ Hvis A har en invers, er den entydigt bestemt: Antag, at $AC_1 = I$ og $C_2A = I$. Så gælder

$$C_2 = C_2I = C_2(AC_1) = (C_2A)C_1 = IC_1 = C_1$$

- ▶ Den inverse af A betegnes med A^{-1} .
- ▶ *Sætning.* *Matricen A er invertibel hvis og kun hvis A er regulær, dvs. har fuld rang. Matricen A^{-1} er entydigt bestemt som løsningen C til $AC = I$.*

Invers matrix I

- ▶ *Definition.* En $n \times n$ -matrix A siges at være invertibel, hvis der findes en $n \times n$ -matrix C , så

$$AC = CA = I$$

I bekræftende fald kaldes C en invers til A .

- ▶ Hvis kun $AC = I$, siger man, at A har en højreinvert C .
- ▶ Hvis kun $CA = I$, siger man, at A har en venstreinvert C .
- ▶ Hvis A har en invers, er den entydigt bestemt: Antag, at $AC_1 = I$ og $C_2A = I$. Så gælder

$$C_2 = C_2I = C_2(AC_1) = (C_2A)C_1 = IC_1 = C_1$$

- ▶ Den inverse af A betegnes med A^{-1} .
- ▶ *Sætning.* *Matricen A er invertibel hvis og kun hvis A er regulær, dvs. har fuld rang. Matricen A^{-1} er entydigt bestemt som løsningen C til $AC = I$.*
- ▶ **Maple.**

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.
- ▶ Hermed har vi fundet en højreinvert C .

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.
- ▶ Hermed har vi fundet en højreinvert C .

- ▶ Men så fås

$$A(CA - I) = ACA - A = (AC)A - A = A - A = 0$$

(nulmatricen).

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.
- ▶ Hermed har vi fundet en højreinvert C .
- ▶ Men så fås
$$A(CA - I) = ACA - A = (AC)A - A = A - A = 0$$
(nulmatricen).
- ▶ Men af $A(CA - I) = 0$ fås $CA - I = 0$ da $AX = 0$ kun har nulløsningen, når A har fuld rang. Altså $CA = I$.

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.
- ▶ Hermed har vi fundet en højreinvert C .
- ▶ Men så fås
$$A(CA - I) = ACA - A = (AC)A - A = A - A = 0$$
(nulmatricen).
- ▶ Men af $A(CA - I) = 0$ fås $CA - I = 0$ da $AX = 0$ kun har nulløsningen, når A har fuld rang. Altså $CA = I$.
- ▶ **Konklusion:** Når A har en højreinvert, så er denne også venstreinvert, og dermed er den invers, altså A^{-1} .

Invers matrix II, Algoritmen

- ▶ Vi vil bestemme C , så $AC = I$.
- ▶ Totalmatricen dermed $[A \mid I]$.
- ▶ $AC = I$ har en løsning C , netop når A har fuld rang, og C findes ved Gauss-Jordan $[A \mid I] \rightarrow [I \mid C]$.
- ▶ Hermed har vi fundet en højreinvert C .
- ▶ Men så fås
$$A(CA - I) = ACA - A = (AC)A - A = A - A = 0$$
(nulmatricen).
- ▶ Men af $A(CA - I) = 0$ fås $CA - I = 0$ da $AX = 0$ kun har nulløsningen, når A har fuld rang. Altså $CA = I$.
- ▶ Konklusion: Når A har en højreinvert, så er denne også venstreinvert, og dermed er den invers, altså A^{-1} .
- ▶ **Maple.**

Invers matrix II

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.

Invers matrix II

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.
- ▶ Hvis A og B begge er invertible, så er AB invertibel og $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.

Invers matrix II

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.
- ▶ Hvis A og B begge er invertible, så er AB invertibel og $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.
- ▶ **Bevis:**

$$(AB)(B^{-1}A^{-1}) = A(BB^{-1})A^{-1} = AIA^{-1} = AA^{-1} = I$$

$$(B^{-1}A^{-1})(AB) = B^{-1}(A^{-1}A)B = B^{-1}IB = B^{-1}B = I$$

Invers matrix II

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.
- ▶ Hvis A og B begge er invertible, så er AB invertibel og $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.
- ▶ Bevis:

$$(AB)(B^{-1}A^{-1}) = A(BB^{-1})A^{-1} = AIA^{-1} = AA^{-1} = I$$

$$(B^{-1}A^{-1})(AB) = B^{-1}(A^{-1}A)B = B^{-1}IB = B^{-1}B = I$$

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^T invertibel og $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$.

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.
- ▶ Hvis A og B begge er invertible, så er AB invertibel og $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.
- ▶ Bevis:

$$(AB)(B^{-1}A^{-1}) = A(BB^{-1})A^{-1} = AIA^{-1} = AA^{-1} = I$$
$$(B^{-1}A^{-1})(AB) = B^{-1}(A^{-1}A)B = B^{-1}IB = B^{-1}B = I$$

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^T invertibel og $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$.
- ▶ Bevis: $A^T(A^{-1})^T = (A^{-1}A)^T = I^T = I$

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^{-1} invertibel og $(A^{-1})^{-1} = A$.
- ▶ Hvis A og B begge er invertible, så er AB invertibel og $(AB)^{-1} = B^{-1}A^{-1}$.
- ▶ Bevis:

$$(AB)(B^{-1}A^{-1}) = A(BB^{-1})A^{-1} = AIA^{-1} = AA^{-1} = I$$

$$(B^{-1}A^{-1})(AB) = B^{-1}(A^{-1}A)B = B^{-1}IB = B^{-1}B = I$$

- ▶ Hvis A er invertibel, så er A^T invertibel og $(A^T)^{-1} = (A^{-1})^T$.
- ▶ Bevis: $A^T(A^{-1})^T = (A^{-1}A)^T = I^T = I$
- ▶ og $(A^{-1})^T A^T = (AA^{-1})^T = I^T = I$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen $P(1), P(2), P(3), \dots, P(n)$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen

$$P(1), P(2), P(3), \dots, P(n).$$

- ▶ Eksempelvis er $3, 5, 1, 2, 4$ en permutation af $1, 2, 3, 4, 5$. Her er funktionen P givet ved

$$P(1) = 3, P(2) = 5, P(3) = 1, P(4) = 2, P(5) = 4$$

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen

$$P(1), P(2), P(3), \dots, P(n).$$

- ▶ Eksempelvis er $3, 5, 1, 2, 4$ en permutation af $1, 2, 3, 4, 5$. Her er funktionen P givet ved

$$P(1) = 3, P(2) = 5, P(3) = 1, P(4) = 2, P(5) = 4$$

- ▶ Den omvendte funktion P^{-1} er permutationen $3, 4, 1, 5, 2$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen

$$P(1), P(2), P(3), \dots, P(n).$$

- ▶ Eksempelvis er $3, 5, 1, 2, 4$ en permutation af $1, 2, 3, 4, 5$. Her er funktionen P givet ved

$$P(1) = 3, P(2) = 5, P(3) = 1, P(4) = 2, P(5) = 4$$

- ▶ Den omvendte funktion P^{-1} er permutationen $3, 4, 1, 5, 2$.

- ▶ Med S_n betegner vi mængden af samtlige permutationer af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen

$$P(1), P(2), P(3), \dots, P(n).$$

- ▶ Eksempelvis er $3, 5, 1, 2, 4$ en permutation af $1, 2, 3, 4, 5$. Her er funktionen P givet ved

$$P(1) = 3, P(2) = 5, P(3) = 1, P(4) = 2, P(5) = 4$$

- ▶ Den omvendte funktion P^{-1} er permutationen $3, 4, 1, 5, 2$.

- ▶ Med S_n betegner vi mængden af samtlige permutationer af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ $S_2 = \{(1, 2), (2, 1)\}$. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

Permutationer I

- ▶ Definition. En bijektiv afbildning

$$P : \{1, 2, 3, \dots, n\} \rightarrow \{1, 2, 3, \dots, n\}$$

kaldes en *permutation* af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ En permutation af tallene $1, 2, 3, \dots, n$ kan opfattes som en omordning af tallene til ordenen

$$P(1), P(2), P(3), \dots, P(n).$$

- ▶ Eksempelvis er $3, 5, 1, 2, 4$ en permutation af $1, 2, 3, 4, 5$. Her er funktionen P givet ved

$$P(1) = 3, P(2) = 5, P(3) = 1, P(4) = 2, P(5) = 4$$

- ▶ Den omvendte funktion P^{-1} er permutationen $3, 4, 1, 5, 2$.

- ▶ Med S_n betegner vi mængden af samtlige permutationer af tallene $1, 2, 3, \dots, n$.

- ▶ $S_2 = \{(1, 2), (2, 1)\}$. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Der er $n!$ medlemmer i S_n .

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.
- ▶ **Antallet af inversioner i en permutation betegnes $I(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$. Vi har altså $I(3, 5, 1, 2, 4) = 5$.**

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.
- ▶ Antallet af inversioner i en permutation betegnes $I(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$. Vi har altså $I(3, 5, 1, 2, 4) = 5$.
- ▶ En permutation kaldes *lige* eller *ulige*, hvis inversionsantallet er lige eller ulige, henholdsvis.

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.
- ▶ Antallet af inversioner i en permutation betegnes $I(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$. Vi har altså $I(3, 5, 1, 2, 4) = 5$.
- ▶ En permutation kaldes *lige* eller *ulige*, hvis inversionsantallet er lige eller ulige, henholdsvis.
- ▶ Fortegnet $\text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$ for en permutation defineres som 1, hvis permutationen er lige, og -1 , hvis den er ulige.

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.
- ▶ Antallet af inversioner i en permutation betegnes $I(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$. Vi har altså $I(3, 5, 1, 2, 4) = 5$.
- ▶ En permutation kaldes *lige* eller *ulige*, hvis inversionsantallet er lige eller ulige, henholdsvis.
- ▶ Fortegnet $\text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$ for en permutation defineres som 1, hvis permutationen er lige, og -1 , hvis den er ulige.
- ▶ **Lemma 3.1.** Ved ombytning af to elementer i en permutation skifter denne fortegn.

Permutationer II

- ▶ Lad $j_1, j_2, j_3, \dots, j_n$ være en permutation af $1, 2, 3, \dots, n$. Hvis $p < q$, men $j_p > j_q$, så kaldes talparret j_p, j_q en *inversion* indenfor permutationen.
- ▶ Permutationen $3, 5, 1, 2, 4$ indeholder inversionerne $(3, 1), (3, 2), (5, 1), (5, 2), (5, 4)$. Altså 5 inversioner.
- ▶ Antallet af inversioner i en permutation betegnes $I(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$. Vi har altså $I(3, 5, 1, 2, 4) = 5$.
- ▶ En permutation kaldes *lige* eller *ulige*, hvis inversionsantallet er lige eller ulige, henholdsvis.
- ▶ Fortegnet $\text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n)$ for en permutation defineres som 1, hvis permutationen er lige, og -1 , hvis den er ulige.
- ▶ Lemma 3.1. Ved ombytning af to elementer i en permutation skifter denne fortegn.
- ▶ Eksempelvis er $\text{sgn}(3, 5, 1, 2, 4) = -1$, men $\text{sgn}(3, 2, 1, 5, 4) = 1$.

Definition af determinant

- Lad $n \times n$ -matricen A være givet ved

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & a_{n3} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

Definition af determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A være givet ved

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & a_{n3} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

- ▶ Determinanten af A defineres ved en sum over alle permutationer i S_n :

$$\det A = \sum_{S_n} \operatorname{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \cdots a_{nj_n}$$

Definition af determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A være givet ved

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & a_{n3} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

- ▶ Determinanten af A defineres ved en sum over alle permutationer i S_n :

$$\det A = \sum_{S_n} \operatorname{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \cdots a_{nj_n}$$

- ▶ Determinanten af en 2×2 -matrix A findes dermed til

$$\begin{aligned} \det A &= \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = \operatorname{sgn}(1, 2) a_{11} a_{22} + \operatorname{sgn}(2, 1) a_{12} a_{21} \\ &= a_{11} a_{22} - a_{12} a_{21} \end{aligned}$$

Definition af determinant

- ▶ Lad $n \times n$ -matricen A være givet ved

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & a_{n3} & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

- ▶ Determinanten af A defineres ved en sum over alle permutationer i S_n :

$$\det A = \sum_{S_n} \operatorname{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \cdots a_{nj_n}$$

- ▶ Determinanten af en 2×2 -matrix A findes dermed til

$$\begin{aligned} \det A &= \begin{vmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{vmatrix} = \operatorname{sgn}(1, 2) a_{11} a_{22} + \operatorname{sgn}(2, 1) a_{12} a_{21} \\ &= a_{11} a_{22} - a_{12} a_{21} \end{aligned}$$

- ▶ Heldigvis det vi kender fra gymnasiet.

Determinanter: Eksempler

- Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

- ▶ $sgn(1, 2, 3) a_{11} a_{22} a_{33} + sgn(1, 3, 2) a_{11} a_{23} a_{32}$
 $+ sgn(2, 1, 3) a_{12} a_{21} a_{33} + sgn(2, 3, 1) a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ sgn(3, 1, 2) a_{13} a_{21} a_{32} + sgn(3, 2, 1) a_{13} a_{22} a_{31}$

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

- ▶ $\text{sgn}(1, 2, 3) a_{11} a_{22} a_{33} + \text{sgn}(1, 3, 2) a_{11} a_{23} a_{32}$
 $+ \text{sgn}(2, 1, 3) a_{12} a_{21} a_{33} + \text{sgn}(2, 3, 1) a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ \text{sgn}(3, 1, 2) a_{13} a_{21} a_{32} + \text{sgn}(3, 2, 1) a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} - a_{11} a_{23} a_{32}$
 $- a_{12} a_{21} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ a_{13} a_{21} a_{32} - a_{13} a_{22} a_{31}$

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

- ▶ $sgn(1, 2, 3) a_{11} a_{22} a_{33} + sgn(1, 3, 2) a_{11} a_{23} a_{32}$
 $+ sgn(2, 1, 3) a_{12} a_{21} a_{33} + sgn(2, 3, 1) a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ sgn(3, 1, 2) a_{13} a_{21} a_{32} + sgn(3, 2, 1) a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} - a_{11} a_{23} a_{32}$
 $- a_{12} a_{21} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ a_{13} a_{21} a_{32} - a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31} + a_{13} a_{21} a_{32} -$
 $(a_{11} a_{23} a_{32} + a_{12} a_{21} a_{33} + a_{13} a_{22} a_{31})$

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

- ▶ $sgn(1, 2, 3) a_{11} a_{22} a_{33} + sgn(1, 3, 2) a_{11} a_{23} a_{32}$
 $+ sgn(2, 1, 3) a_{12} a_{21} a_{33} + sgn(2, 3, 1) a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ sgn(3, 1, 2) a_{13} a_{21} a_{32} + sgn(3, 2, 1) a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} - a_{11} a_{23} a_{32}$
 $- a_{12} a_{21} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ a_{13} a_{21} a_{32} - a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31} + a_{13} a_{21} a_{32} -$
 $(a_{11} a_{23} a_{32} + a_{12} a_{21} a_{33} + a_{13} a_{22} a_{31})$

- ▶ Sarrus' regel.

Determinanter: Eksempler

- ▶ Eksempel. $S_3 = \{(1, 2, 3), (1, 3, 2), (2, 1, 3), (2, 3, 1), (3, 1, 2), (3, 2, 1)\}$.

- ▶ Med $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} \\ a_{21} & a_{22} & a_{23} \\ a_{31} & a_{32} & a_{33} \end{bmatrix}$ fås determinanten $|A|$ til

- ▶ $sgn(1, 2, 3) a_{11} a_{22} a_{33} + sgn(1, 3, 2) a_{11} a_{23} a_{32}$
 $+ sgn(2, 1, 3) a_{12} a_{21} a_{33} + sgn(2, 3, 1) a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ sgn(3, 1, 2) a_{13} a_{21} a_{32} + sgn(3, 2, 1) a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} - a_{11} a_{23} a_{32}$
 $- a_{12} a_{21} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31}$
 $+ a_{13} a_{21} a_{32} - a_{13} a_{22} a_{31}$

- ▶ $= a_{11} a_{22} a_{33} + a_{12} a_{23} a_{31} + a_{13} a_{21} a_{32} -$
 $(a_{11} a_{23} a_{32} + a_{12} a_{21} a_{33} + a_{13} a_{22} a_{31})$

- ▶ Sarrus' regel.

- ▶ Maple-illustrationer af definitionen.

Determinant af triangulær matrix

- ▶ Hvis $n \times n$ -matricen A opfylder $a_{ij} = 0$ for $i > j$ dvs. har den specielle form

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ 0 & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ 0 & 0 & a_{33} & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

kaldes den *øvre triangulær*.

Determinant af triangulær matrix

- ▶ Hvis $n \times n$ -matricen A opfylder $a_{ij} = 0$ for $i > j$ dvs. har den specielle form

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ 0 & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ 0 & 0 & a_{33} & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

kaldes den *øvre triangulær*.

- ▶ Hvert led i summen $\sum_{S_n} \text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \dots a_{nj_n}$ indeholder et element fra hver række.

Determinant af triangulær matrix

- ▶ Hvis $n \times n$ -matricen A opfylder $a_{ij} = 0$ for $i > j$ dvs. har den specielle form

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ 0 & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ 0 & 0 & a_{33} & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

kaldes den *øvre triangulær*.

- ▶ Hvert led i summen $\sum_{S_n} \operatorname{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \dots a_{nj_n}$ indeholder et element fra hver række.
- ▶ Det eneste led, der ikke giver nul er $\operatorname{sgn}(1, 2, 3, \dots, n) a_{11} a_{22} \dots a_{nn} = a_{11} a_{22} \dots a_{nn}$.

Determinant af triangulær matrix

- ▶ Hvis $n \times n$ -matricen A opfylder $a_{ij} = 0$ for $i > j$ dvs. har den specielle form

$$A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & a_{13} & \dots & a_{1n} \\ 0 & a_{22} & a_{23} & \dots & a_{2n} \\ 0 & 0 & a_{33} & \dots & a_{3n} \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & a_{nn} \end{bmatrix}$$

kaldes den *øvre triangulær*.

- ▶ Hvert led i summen $\sum_{S_n} \operatorname{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \dots a_{nj_n}$ indeholder et element fra hver række.
- ▶ Det eneste led, der ikke giver nul er $\operatorname{sgn}(1, 2, 3, \dots, n) a_{11} a_{22} \dots a_{nn} = a_{11} a_{22} \dots a_{nn}$.
- ▶ **Altså har vi for en øvre (eller nedre) triangulær matrix, at $\det A = a_{11} a_{22} \dots a_{nn}$.**

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.

Kvadratiske
matricer

Preben Alsholm

Kvadratiske
matricer, invers
matrix,
determinant

Invers matrix I
Invers matrix II,
Algoritmen
Invers matrix II

Determinanter

Permutationer I
Permutationer II
Definition af
determinant

Determinanter:
Eksempler

Determinant af
triangulær matrix

**Rækkeoperationernes
virkning på
determinanten**

Sætninger om
determinanten

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.
- ▶ $R_i := R_i + kR_j$ ($i \neq j$) ændrer ikke determinantens værdi.

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.
- ▶ $R_i := R_i + kR_j$ ($i \neq j$) ændrer ikke determinantens værdi.

▶ Beregn determinanten $D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix}$ ved brug af

Gauss-elimination:

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.
- ▶ $R_i := R_i + kR_j$ ($i \neq j$) ændrer ikke determinantens værdi.

- ▶ Beregn determinanten $D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix}$ ved brug af

Gauss-elimination:

- ▶ Operationen $R_3 := R_3 - 3R_1$ og derefter $R_3 := R_3 - 14R_2$ giver

$$D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -14 & 17 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 17 \end{vmatrix}$$

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.
- ▶ $R_i := R_i + kR_j$ ($i \neq j$) ændrer ikke determinantens værdi.

- ▶ Beregn determinanten $D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix}$ ved brug af

Gauss-elimination:

- ▶ Operationen $R_3 := R_3 - 3R_1$ og derefter $R_3 := R_3 - 14R_2$ giver

$$D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -14 & 17 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 17 \end{vmatrix}$$

- ▶ $= 2 \cdot (-1) \cdot 17 = -34.$

Rækkeoperationernes virkning på determinanten

- ▶ $R_i \longleftrightarrow R_j$ ($i \neq j$) skifter fortegn på determinanten.
- ▶ $R_i := kR_i$ gør determinanten k gange større.
- ▶ $R_i := R_i + kR_j$ ($i \neq j$) ændrer ikke determinantens værdi.

- ▶ Beregn determinanten $D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix}$ ved brug af

Gauss-elimination:

- ▶ Operationen $R_3 := R_3 - 3R_1$ og derefter $R_3 := R_3 - 14R_2$ giver

$$D = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 6 & -5 & 2 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & -14 & 17 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 2 & 3 & -5 \\ 0 & -1 & 0 \\ 0 & 0 & 17 \end{vmatrix}$$

- ▶ $= 2 \cdot (-1) \cdot 17 = -34$.
- ▶ **Maple-illustrationer.**

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ **Bevis.** Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A)\det(B)$.
- ▶ **Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .**

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A | I] \rightarrow [I | A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A \mid I] \rightarrow [I \mid A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.
- ▶ Samme rækkeoperationer gør: $[A \mid AB] \rightarrow [I \mid B]$. Men herved fås, at $\det(AB) = \det A \cdot \det B$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A \mid I] \rightarrow [I \mid A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.
- ▶ Samme rækkeoperationer gør: $[A \mid AB] \rightarrow [I \mid B]$. Men herved fås, at $\det(AB) = \det A \cdot \det B$.
- ▶ **Korollar 3.11.** $\det(A^{-1}) = (\det A)^{-1}$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A \mid I] \rightarrow [I \mid A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.
- ▶ Samme rækkeoperationer gør: $[A \mid AB] \rightarrow [I \mid B]$. Men herved fås, at $\det(AB) = \det A \cdot \det B$.
- ▶ Korollar 3.11. $\det(A^{-1}) = (\det A)^{-1}$.
- ▶ Sætning 3.12 $\det(A^T) = \det A$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A | I] \rightarrow [I | A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.
- ▶ Samme rækkeoperationer gør: $[A | AB] \rightarrow [I | B]$. Men herved fås, at $\det(AB) = \det A \cdot \det B$.
- ▶ Korollar 3.11. $\det(A^{-1}) = (\det A)^{-1}$.
- ▶ Sætning 3.12 $\det(A^T) = \det A$.
- ▶ Bevis: $\det A = \sum_{S_n} \text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \cdots a_{nj_n}$
 $= \sum_{S_n} \text{sgn}(i_1, i_2, i_3, \dots, i_n) a_{i_1 1} a_{i_2 2} \cdots a_{i_n n} = \det(A^T)$.

Sætninger om determinanten

- ▶ Sætning 3.9 A er regulær, hvis og kun hvis $\det A \neq 0$.
- ▶ Bevis. Hvis B fremkommer af A ved en tilladelig rækkeoperation så gælder, at $\det A \neq 0 \Leftrightarrow \det B \neq 0$.
- ▶ A er regulær, hvis og kun hvis A er rækkeækvivalent med enhedsmatricen. Men $\det I = 1 \neq 0$.
- ▶ Sætning 3.10 $\det(AB) = \det(A) \det(B)$.
- ▶ Bevis. Hvis AB er invertibel, så er A også, idet $(AB)C = I$ jo medfører, at BC er invers til A .
- ▶ Vi kan antage, at A er invertibel. Ved Gauss-eliminationen $[A | I] \rightarrow [I | A^{-1}]$ ses, at $\det A = (-1)^r \cdot \text{produkt\_pivot\_elementer}$.
- ▶ Samme rækkeoperationer gør: $[A | AB] \rightarrow [I | B]$. Men herved fås, at $\det(AB) = \det A \cdot \det B$.
- ▶ Korollar 3.11. $\det(A^{-1}) = (\det A)^{-1}$.
- ▶ Sætning 3.12 $\det(A^T) = \det A$.
- ▶ Bevis: $\det A = \sum_{S_n} \text{sgn}(j_1, j_2, j_3, \dots, j_n) a_{1j_1} a_{2j_2} \cdots a_{nj_n}$
 $= \sum_{S_n} \text{sgn}(i_1, i_2, i_3, \dots, i_n) a_{i_1 1} a_{i_2 2} \cdots a_{i_n n} = \det(A^T)$.
- ▶ Maple.